

**UCHWAŁA NR XXXI/196/16
RADY MIASTA PORĘBA**

z dnia 24 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020

Na podstawie art.18 ust.2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz.1390 z późn. zm.)

**Rada Miasta Poręba
uchwała**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Poręba

Urszula Milka

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020

I. Wprowadzenie

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Poręba przez Radę Gminy, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Poręba ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2016 -2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznych mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1286)

Program jest spójny z Programami :

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poręba na lata 2016-2020
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Poręba

II. Definicja przemocy w rodzinie

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

Intencjonalność - jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu

Dysproporcja sił - brak równowagi sił w rodzinie jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę

Naruszanie godności i praw

osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,

Powodowanie cierpienia i szkód

sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody
doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna

każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń
(m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie brani).

Przemoc psychiczna

agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna

uniemożliwianie dostępu do rodzinnych zasobów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. Odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna

wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych
Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.

Zaniedbania

ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

III . Analiza problemów społecznych w Gminie Poręba

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Gmina Poręba liczy **8.698** mieszkańców w tym dzieci i młodzieży do lat 18 **1.390**, dorosłych **7.308**. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Poręby w roku 2015 przeprowadzonych zostało **189** interwencji domowych

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Poręba procedurę Niebieskich Kart realizowano następująco :

Rok	2013	2014	2015	2016- do 1-10-2016r
Niebieskie Karty	25	27	33	18
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4	3
Liczba spotkań grup roboczych	111	112	155	108
Liczba osób kierowanych do OIK	-	4	7	5
W tym dzieci	-	1	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Porębie

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku wpłynęło **20** wniosków celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu a **6** wniosków zostało skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 31 grudnia 2015r. **214** rodzin a **523** osoby w rodzinach korzystało z różnych form z pomocy społecznej , z tego w **33** rodzinach występowało zjawisko przemocy.

W 2015 roku **39** osób korzystało z pomocy Punktu Konsultacyjnego, z tego **8** osób dotkniętych przemocą w rodzinie

W szkołach na terenie gminy Poręba występują akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna to kopanie, szarpanie, popychanie. Przemoc psychiczna wyrażała się wyśmiewaniem, wyzwiskami, poniżaniem.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy na terenie Gminy Poręby, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na ten temat, jednak problemy przemocy nigdy nie należy bagatelizować.

IV. Adresaci Programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Poręba, głównie skierowany jest do :

1. Ofiar przemocy w rodzinie: dzieci, współmałżonków, partnerów, osób starszych, osób niepełnosprawnych
2. Sprawców przemocy w rodzinie.
3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.
4. Społeczności lokalnej.

V. Cele Programu

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Poręba
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy

Cele główne będą realizowane przez :

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Poręba
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie
4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
5. Udzielanie pomocy sprawcom przemocy

VI. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada :

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie
2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy
3. Edukację dzieci , młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

VII. Zasoby Gminy Poręba w zakresie realizacji Programu

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie , oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą :
  - Ośrodek Pomocy Społecznej
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - Placówki Oświatowo-Wychowawcze
  - Zakład Opieki Zdrowotnej

Ponadto interdyscyplinarna współpraca Gminy z Policją, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami zajmującymi się problemem przemocy

VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym
- dobra znajomość środowisk przez pracowników socjalnych
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią
- otwartość i chęć współpracy specjalistów
- silne więzi rodzinne
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu

IX. Realizacja celów Programu

CEL 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Poręba

- Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przemocy w Rodzinie zmierzająca do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb. W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego współpraca przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawicieli oświaty, służby zdrowia, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów sądowych i innych instytucji związanych z przemocą.

Współpraca w Zespole Interdyscyplinarnym będzie polegać na :

- diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie
- opracowaniu i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach
- rozpowszechnianiu informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
- monitorowaniu sytuacji rodzin dotkniętych przemocą
- dokumentowaniu działań podejmowanych wobec rodzin zagrożonych przemocą
- inicjowaniu interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą
- udziale w działaniach edukacyjno-informacyjnych

Edukacja dzieci , młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy poprzez obalanie mitów o przemoc, propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, szkolenia na temat przemoc, prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczania oglądania przemocy w telewizji, w internecie, grach komputerowych, wspieranie ciekawych form spędzania wolnego czasu, dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków, organizowanie konkursów np. plastycznych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemoc.

Pomioty realizujące cel 1. to :

- placówki oświatowo-wychowawcze
- świetlica środowiskowa
- ośrodek pomocy społecznej
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych

- gminny zespół interdyscyplinarny

CEL 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działaniami będą – izolowanie sprawców od ofiar, udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, kierowanie wniosków do Sądu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania będą polegały na :

- udzielaniu informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia
- udzielanie informacji na temat możliwości uzyskania zaświadczenia lekarskiego
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy
- rozpowszechnianie informacji na temat telefonów zaufania
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

Podmioty realizujące te działania to :

- ośrodek pomocy społecznej
- policja
- gminny zespół interdyscyplinarny
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- przedstawiciele oświaty
- przedstawiciele służby zdrowia

X. Monitoring

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, co umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane z monitoringu informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.

XI. Sprawozdawczość

Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....	1.
II.	Definicja przemocy w rodzinie.....	2.
III.	Analiza problemów społecznych w gminie Poręba.....	3.
IV.	Adresaci programu.....	4.
V.	Cele Programu.....	4.
VI.	Założenia Programu.....	4.
VII.	Zasoby Gminy Poręba w zakresie realizacji Programu.....	4.
VIII.	Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu.....	5.
IX.	Realizacja celów Programu.....	5-6.
X.	Monitoring.....	6.
XI.	Sprawozdawczość.....	6.